

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н
Форма № П-2.04

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Факультет харчових технологій, готельно-ресторанного та
туристичного бізнесу
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ Г. П. Скляр
(підпис)

« ____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
**«Екологічна свідомість та
відповідальність бізнесу»**

Освітня програма/спеціалізація	«Туризм» <i>(назва)</i>
Спеціальність	242 Туризм <i>(код, назва спеціальності)</i>
Галузь знань	24 Сфера обслуговування <i>(код, назва галузі знань)</i>
ступінь вищої освіти	Бакалавр <i>(бакалавр, магістр, доктор філософії)</i>

Укладач програми:

Карпенко Н. М., доцент, доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Робоча програма схвалена та
рекомендована до використання в
освітньому процесі на засіданні кафедри
туристичного та готельного бізнесу
Протокол засідання кафедри
від 27 березня 2020 р., № 9

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми спеціальності
«Туризм» ступеня бакалавр

_____ Ю. В. Карпенко
(підпис)

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни.....	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	19
Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу	24
Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації	25

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни
«Екологічна свідомість та відповідальність бізнесу»

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки – після вивчення навчальної дисципліни: – Організація туризму (Основи туризмознавства)
2. Кількість кредитів за ЄКТС - 4
3. Кількість модулів - 2
4. Обов'язкова у відповідності до навчального плану
5. Курс - 1
6. Семестр - 2
7. Кількість годин:
– загальна кількість: 2 семестр - 120.
– лекції: 2 семестр - 16
– семінарські заняття : 2 семестр - 32
– самостійна робота: 2 семестр - 72
– вид підсумкового контролю – екзамен, 2 семестр

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів цілісного уявлення про біосферу Землі; розуміння закономірностей взаємодії суспільства з навколишнім середовищем для забезпечення конструктивного природокористування; надання комплексу еколого-економічних знань; формування умінь і навичок щодо відповідального природокористування та ефективного впровадження природоохоронних заходів.

Завдання дисципліни:

- формування у студентів екологічного світогляду;
- засвоєння основних закономірностей взаємодії людини, суспільства і природи;
- оволодіння основними принципами та засобами раціонального природокористування й охорони навколишнього середовища;
- набуття умінь і навичок ефективного впровадження природоохоронних заходів.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
	<i>Загальні компетентності</i>	
1.	здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (K01);	знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук (ПР02);
2	здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і	організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
	досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (K02);	використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості/норм безпеки (ПР09);
3	здатність діяти соціально відповідально та свідомо (K03);	проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття (ПР14).
4	здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу (K04);	діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості (ПР16);
5	прагнення до збереження навколишнього середовища (K05);	приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності (ПР21).
	<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>	
6	знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності (K15);	
7	розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного,	

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
	екскурсійного, рекреаційного (K20);	
8	здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах (K23)	
9	здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства (K29)	

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Екологічна свідомість та відповідальність бізнесу» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Туризм» освітня програма «Туризм», затвердженої наказом по університету від 22 березня 2019 р., № 60.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Екологічна свідомість та відповідальність бізнесу»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<i>Модуль 1. Теоретичні засади формування екологічної свідомості та відповідальності</i>			
<p>Тема 1. Предмет, мета та завдання дисципліни</p> <p>1.1 Предмет, мета, завдання та практична спрямованість навчальної дисципліни</p> <p>1.2 Функції екологічної свідомості. Екологічний оптимізм та екологічний песимізм.</p> <p>1.3 Типи екологічної свідомості: антропоцентрична та екоцентрична.</p> <p>1.4 Фактори формування екологічної свідомості та</p>	<p>Тема 1. Предмет, мета та завдання дисципліни</p> <p>1.1 Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни та практична спрямованість</p> <p>1.2 Функції екологічної свідомості. Екологічний оптимізм та екологічний песимізм.</p> <p>1.3 Типи екологічної свідомості: антропоцентрична та екоцентрична.</p> <p>1.4 Фактори формування екологічної свідомості та відповідальності.</p> <p>1.5 Екологічна свідомість та</p>	<p>1. Скласти словник основних термінів навчальної дисципліни: екологічна свідомість, екологічні знання, екологічні цінності, екологічна культура, екологічна відповідальність</p> <p>2. Фактори формування екологічної свідомості та відповідальності</p>	<p>1-9, 11, 13, 16, 18. 19</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
відповідальності. 1.5 Екологічна свідомість та відповідальність бізнесу як чинник сталого розвитку.	відповідальність бізнесу як чинник сталого розвитку		
Тема 2. Екологічні знання – основа формування екологічної свідомості та відповідальності 2.1 Екологія як наукова база формування екологічної свідомості. 2.2 Екологічні фактори та їх вплив на життєдіяльність людини 2.3. Екологічні системи та соціоекосистеми. 2.4 Основні екологічні закони та правила.	Тема 2. Екологічні знання – основа формування екологічної свідомості та відповідальності (заняття 1) 2.1 Екологія як наукова база формування екологічної свідомості. 2.2 Екологічні фактори та їх вплив на життєдіяльність людини 2.3 Екологічні системи та соціоекосистеми. Тема 2. Екологічні знання – основа формування екологічної свідомості та відповідальності (заняття 2)	Підготувати доповіді на теми: «Біосфера як глобальна екологічна система». «Кругообіг речовин та трансформація енергії в біосфері». «Ноосфера як нова стадія еволюції біосфери» .	1-9, 11, 13, 18, 19

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
	3.1 Екологічна ніша 3.2 Ланцюги живлення. Трофічна піраміда. 3.3 Основні екологічні закони та правила		
Тема 3. Розвиток продуктивних сил та антропогенний вплив на навколишнє середовище 3.1 Техногенне навантаження: сутність, джерела, види. Вплив. 3.2 Екологодеструктивний вплив виробничої та невиробничої сфери: галузеві аспекти. 3.3 Екологічні наслідки рекреаційної діяльності. 3.4 Вплив на навколишнє середовище об'єктів сфери гостинності.	Тема 3. Розвиток продуктивних сил та антропогенний вплив на навколишнє середовище (заняття 1) 3.1 Еволюція взаємовідносин людини та природного середовища. Етапи розвитку глобальної соціоекосистеми. 3.2 Науково-технічний прогрес: генератор та каталізатор екологічних проблем. 3.3 Техногенне навантаження: сутність, джерела, види. Вплив.	Підготувати доповіді на теми: «Забруднення навколишнього середовища: джерела, види, масштаби, наслідки». Вплив туристичної діяльності на навколишнє середовище».	1-9, 11, 13, 18, 19

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
	<p>Тема 3. Розвиток продуктивних сил та антропогенний вплив на навколишнє середовище (заняття 2)</p> <p>3.1 Екологодеструктивний вплив виробничої та невиробничої сфери: галузеві аспекти.</p> <p>3.2 Екологічні наслідки рекреаційної діяльності.</p> <p>3.3 Вплив на навколишнє середовище об'єктів сфери гостинності.</p>		
<p>Тема.4 Екологічна криза як глобальна проблема людства</p> <p>4.1 Еволюційні стани екологічної системи.</p> <p>4.2 Наукове розуміння кризового стану</p>	<p>Тема 4. Екологічна криза як глобальна проблема людства (заняття 1)</p> <p>4.1 Еволюційні стани екологічної системи.</p> <p>4.2 Поняття екологічної рівноваги</p>	<p>Підготувати доповіді на тему: «Територіальна диференціація екологічної ситуації в Україні»».</p> <p>«Вплив екологічних факторів на туристичну привабливість території»</p>	<p>1-9, 11, 13, 18-20</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>екологічної системи 4.3 Екологічна ситуація: види, методи оцінювання. 4.4 Регіональні особливості екологічної ситуації в Україні та її вплив на розвиток туризму.</p>	<p>4.3 Наукове розуміння кризового стану екологічної системи 4.4 Екологічна катастрофа: сутність, види Тема 4. Екологічна криза як глобальна проблема людства (заняття 2) 4.1 Екологічна ситуація: види, методи оцінювання. 4.2 Регіональні особливості екологічної ситуації в Україні та її вплив на розвиток туризму.</p>		
<p>Тема 5. Екологічна безпека 5.1 Сутність та види екологічної безпеки. 5.2 Екологічна безпека харчових продуктів та продовольчої сировини. . 5.3 Поняття екологічного</p>	<p>Тема 5. Екологічна безпека 5.1 Сутність та види екологічної безпеки. 5.2 Екологічна безпека харчових продуктів та продовольчої сировини. 5.3 Поняття екологічного</p>	<p>Підготувати доповідь на тему « Рівень здоров'я людей як критерій екологічної безпеки в країні. «Державна політика у сфері екологічної безпеки». «Екологічна корпоративна</p>	<p>1-9, 11, 13, 16, 18-20</p>

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
ризик. 5.4 Роль туризму у підвищенні рівня екологічної безпеки в регіоні, країні.	ризик. 5.4 Роль туризму у підвищенні рівня екологічної безпеки в регіоні, країні. світу, регіонів, країн.	відповідальність».	
<i>Модуль 2. Організаційно-правові та економічні важелі забезпечення відповідального природокористування</i>			
Тема 6. Адміністративно- правовий механізм регулювання природокористування 6.1 Сутність, етапи та види природокористування. 6.2 Раціональне та нераціональне природокористування. 6.3. Екологічне законодавство та правове регулювання природокористування й охорони навколишнього середовища	Тема 6. Адміністративно- правовий механізм регулювання природокористування (заняття 1) 6.1 Сутність, етапи та види природокористування. 6.2 Раціональне та нераціональне природокористування. 6.3. Екологічне законодавство та правове регулювання природокористування й охорони навколишнього середовища	Підготувати доповіді на теми: «Екологічний аудит». «Екологічна паспортизація підприємств». «Система екологічного управління»	1-20, 22, 27, 30

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
6.4 Екологічний моніторинг та система екологічної інформації 6.5 Екологічне ліцензування. 6.6 Екологічна стандартизація та нормування.	<i>Тема 6. Адміністративно-правовий механізм регулювання природокористування (заняття 2)</i> 6.1 Екологічний моніторинг та система екологічної інформації 6.2 Екологічне ліцензування. 6.3 Екологічна стандартизація та нормування		
Тема 7. Економічний механізм забезпечення раціонального природокористування та природоохоронної діяльності 7.1 Економічні методи регулювання природокористування.	Тема 7. Економічний механізм забезпечення раціонального природокористування та природоохоронної діяльності 7.1 Економічні методи регулювання природокористування. 7.2 Економічна оцінка	Підготувати доповіді на теми: «Система методів економічного примусу та економічного заохочення». «Досвід застосування економічного механізму забезпечення раціонального природокористування в європейських країнах»	1-10, 12, 13

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
7.2 Економічна оцінка природних ресурсів. 7.3 Сутність екологічного оподаткування. 7.4 Екологічне страхування	природних ресурсів. 7.3 Сутність екологічного оподаткування. 7.4 Екологічне страхування		
Тема 8. Ефективність природоохоронних заходів 8.1 Природоохоронні заходи: сутність, види, функції, завдання. 8.2 Екологічний, соціальний та економічний аспекти ефективності природоохоронної діяльності. 8.3 Економічна та соціальна ефективність безвідходних і маловідходних та енергозберігаючих	Тема 8. Ефективність природоохоронних заходів (заняття 1) 8.1 Природоохоронні заходи: сутність, види, функції, завдання. 8.2 Екологічний, соціальний та економічний аспекти ефективності природоохоронної діяльності. 8.3 Економічна та соціальна ефективність безвідходних і маловідходних та енергозберігаючих технологій.	Підготувати доповідь на тему: «Еколого-економічні проблеми господарського використання окремих видів природних ресурсів»	1-10, 22, 23, 25-29

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
технологій. 8.4 Природоохоронні заходи у процесі організації та здійснення туристичної діяльності	Тема 8. Ефективність природоохоронних заходів (заняття 2) 8.1 Вплив туристичної діяльності на навколишнє середовище 8.2 Природоохоронні заходи у процесі організації та здійснення туристичної діяльності 8.3 Особливості використання територій ПЗФ для здійснення туристичної діяльності		
Тема 9. Екологізація підприємництва 9.1 Екологічний менеджмент та маркетинг в управлінні підприємством. 9.2 Екологічна сертифікація та	Тема 9. Екологізація підприємництва 9.1 Екологічний менеджмент та маркетинг в управлінні підприємством. 9.2 Екологічна сертифікація та маркування.	Підготувати доповідь на тему: «Зонування природо- заповідних територій як об'єктів рекреаційної діяльності». «Особливості екологізації окремих видів туризму».	8-10, 12, 14, 15

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
маркування. 9.3 Екологізація туризму: сутність, передумови, основні напрями. 9.4. Екологічна паспортизація територій та об'єктів туристичної діяльності.	9.3 Екологізація туризму: сутність, передумови, основні напрями. 9.4. Екологічна паспортизація територій та об'єктів туристичної діяльності.		
Тема 10. Міжнародна екологічна діяльність та співробітництво 10.1 Міжнародна екологічна діяльність: сутність, принципи, види. 10.2 Основні форми здійснення міжнародного екологічного співробітництва. 10.3 Діяльність міжнародних природоохоронних	Тема 10. Міжнародна екологічна діяльність та співробітництво (заняття 1) 10.1 Міжнародна екологічна діяльність: сутність, принципи, види. 10.2 Основні форми здійснення міжнародного екологічного співробітництва. 10.3 Діяльність міжнародних природоохоронних організацій.	Підготувати доповідь на тему: «Нові екологічні тенденції цивілізаційного розвитку людства у XXI ст.»	1-3. 9, 13

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>організацій. 10.4 Участь України у міжнародному співробітництві в галузі охорони довкілля.</p>	<p>Тема 10. Міжнародна екологічна діяльність та співробітництво (заняття 2) 10.1 Міжнародні програми щодо охорони природних ресурсів. 10.2 Міжнародні конвенції з питань змін клімату та забруднення природного середовища 10.3 Участь України у міжнародному співробітництві в галузі охорони довкілля.</p>		

Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань

Система поточного і підсумкового контролю має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Екологічна свідомість та відповідальність бізнесу».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за: певним розділом (темою) робочої програми навчальної дисципліни; семінарськими заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, семінарських, заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше.

При проведенні семінарських занять – контроль здійснюється при перевірці виконаних студентами практичних завдань та обговоренні проблемних ситуацій тощо.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення поточних модульних робіт, здійснюється при перевірці виконання відповідних тестів в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу, при перевірці виконання практичних ситуацій в письмовій формі тощо.

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни у разі форми контролю – екзамен - визначається як сума балів за поточну успішність, поточний модульний контроль (не більше 60 балів) та кількість балів, отриманих за складання екзамену (не більше 40 балів).

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали у розмірі до 10 % від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1). Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри, враховуючи активність студента у процесі вивчення навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 5. Розподіл балів, що отримують студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Екологічна свідомість та відповідальність бізнесу»

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи							Кількість балів	
	відвідування	захист виконаного домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	доповіді з рефератами та їх обговорення	тестування	контрольна робота на занятті		наукова робота
<i>Модуль 1. Теоретичні засади формування екологічної свідомості та відповідальності</i>									
Тема 1. Предмет, мета та завдання дисципліни	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	5
Тема 2. Екологічні знання – основа формування екологічної свідомості та відповідальності	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	5
Тема 3. Розвиток продуктивних сил та антропогенний вплив на навколишнє середовище	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	5
Тема 4. Екологічна криза як глобальна проблема людства	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	5
Тема 5. Екологічна безпека	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	5
Поточний контроль									5

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи							Кількість балів	
	відвідування	захист виконаного домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	доповіді з рефератами та їх обговорення	тестування	контрольна робота на занятті		наукова робота
<i>Модуль 2. Організаційно-правові та економічні важелі забезпечення відповідального природокористування</i>									
Тема 6. Адміністративно-правовий механізм регулювання природокористування	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	5
Тема 7. Економічний механізм забезпечення раціонального природокористування та природоохоронної діяльності	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	5
Тема 8. Ефективність природоохоронних заходів	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	5
Тема 9. Екологізація підприємництва	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	5
Тема 10. Міжнародна екологічна діяльність та співробітництво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	5
Поточний контроль									5
Підсумковий контроль	Екзамен								40
Разом									100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Екологічна свідомість та відповідальність бізнесу»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Екологічна свідомість та відповідальність бізнесу»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	6
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	6
	2. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	3. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
Разом*		30

*За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє.
3. Дистанційний курс «Екологічна свідомість та відповідальність бізнесу», який розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Аніщенко В. О. Основи екології. / В. О. Аніщенко. – К.: Кондор, 2009. – 148 с.
2. Бойко І. І. Концептуальні виміри екологічної свідомості / І. І. Бойко // Біоресурси і природокористування. – 2013. – № 1-2. – С. 161-168.
3. Грицик В. Екологія довкілля. Охорона природи / В. Грицик. – К.: Кондор, 2009. – 292 с.
4. Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища / В. С. Джигирей. – К.: Знання, 2007. – 422 с.
5. Екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за загальною ред. О. Є. Пахомова. – Харків: Фоліо, 2014. – 666 с.
6. Дорогунцов С. І. Екологія: підручник / С. І. Дорогунцов, К. Ф. Коценко, М. А. Хвесик та ін. – К.: КНЕУ, 2005. – 371 с.
7. Заверуха Н. М. Основи екології: навч. посіб. 2-е вид. / Н. М. Заверуха, В. В. Серебряков, Ю. А. Скиба. – К.: Каравела, 2011. – 304 с.
8. Лико Д.В. Екологія. Навчальний посібник / Д. В. Лико, С. М. Лико, О. І. Портухай та ін. / За ред. С.М. Лико. – 2-е видання. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 300 с.
9. Мягченко О. П. Основи екології: підручник / О. П. Мягченко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 312 с.
10. Оскольський В. Раціональне природокористування – важлива умова ноосферного розвитку України // Економіка України. – 2011. – № 11. – С. 4-13
11. Смовженко Т. С. Українська людина в європейському світі: виміри ідентичності: навч. посібник / кол. авторів; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко, д-ра філос. наук, проф. З. Е. Скринник. – К.: УБС НБУ, 2015. – 609 с.
12. Шувар І. А. Екологічні основи збалансованого природокористування: навчальний посібник / І. А. Шувар, В. В. Світінський, В. В. Бальковський. – Львів-Чернівці: Книги-XXI, 2011. – 760 с.

Додаткові

13. Білявський Г. О., Фурдуй Р. С., Костіков І. Ю. Основи екології / Г. О. Білявський, Р. С. Фурдуй, І. Ю. Костіков. – К.: Либідь, 2006. – 408 с.
14. Боровський А. Л. Екологічний менеджмент / А. Л. Боровський. – Суми.: ВТД «Університетська книга», 2009. – 586 с.
15. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу. – К.: Альтерпрес, 2004. – 192 с.
16. Екологія і закон. Екологічне законодавство України у двох томах. Від- повід. ред. В. І. Андрейцев – Т. 1. – 1998. – 576 с. – Т. 2. – 1998. – 702 с.
17. Екологічна стандартизація і нормування антропогенного навантаження на природне середовище / За заг. ред. Тарасової В. В. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 274 с.
18. Карпенко Н. М. Екологія: навчально-методичний посібник. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2013. – 159 с.
19. Кучерявий В. Г. Екологія / В. Г. Кучерявий. – Львів: НВТЛ, 2000. – 438 с.
20. Тарасова В. В. Екологічна статистика / В. В. Тарасова. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 392 с.

Електронні ресурси

21. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. – Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p (дата звернення: 17.12.2019).
22. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України № 1264-ХІІ від 25 червня 1991 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> (дата звернення: 17.12.2019).
23. Про природно-заповідний фонд України: Закон України № 2456-ХІІ від 6 червня 1992 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12> (дата звернення: 17.12.2019).
24. Про екологічну експертизу: Закон України № 45/95-ВР від 9 лютого 1995 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 17.12.2019).
25. Про Червону книгу України: Закон України № 3055-ІІІ від

7 лютого 2002 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3055-14> (дата звернення: 17.12.2019).

26. Про виключну (морську) екологічну зону України: Закон України № 162/95-ВР від 16 травня 1995 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/162/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 17.12.2019).

27. Про охорону атмосферного повітря: Закон України № 2707-ХІІ від 16 жовтня 1992 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12> (дата звернення: 17.12.2019).

28. Про тваринний світ: Закон України №2894-ІІІ від 13 грудня 2001 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14> дата звернення: 17.12.2019).

29. Про екологічну мережу України: Закон України № 1864-ІV від 24 червня 2004 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15> (дата звернення: 17.12.2019).

30. Про екологічний аудит: Закон України № 1862-ІV від 24 червня 2004 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1862-15> (дата звернення: 17.12.2019).